

L'HOMUNCLE

L'homuncle va saltar de la taula de treball tot just un instant després d'obrir els ulls. Ho va fer pel costat oposat al de l'alquimista, així que només va poder veure l'esquena ferida i soferta de l'ésser que acabava de crear. La seva respiració era maldestra i agitada. Movia el cap a poc a poc, com observant els quadres, papers i diagrames penjats per les parets. Van passar uns segons que van pesar sobre l'alquimista com tota una eternitat. Quan per fi es va girar, va clavar els seus ulls blaus als negres ulls del seu creador i va pronunciar amb parsimònia: «*Per què verb i no silenci?*».

L'alquimista va comprendre a l'instant la profunditat del seu error, va sentir vergonya per la seva grotesca arrogància i va acceptar la seva mort no només sense torbació, sinó amb sincer agraïment. Gairebé no va reaccionar quan les mans de la criatura envoltaren el seu coll, just per sobre de l'antiga cicatriu que l'acompanyava des dels seus primers dies. No hi havia encès cap odi en els ulls de l'homuncle. No se li van injectar de sang. No se li van dilatar les pupil·les. No hi havia res. No hi va haver res, tampoc, en els ulls de l'alquimista. No hi va haver por. No es va apagar cap flama dins la seva mirada. Els seus globus oculars van deixar de moure's, i això va ser tot.

L'homuncle va deixar anar el seu coll i va quedar quiet, impassible, dempeus enfront del cadàver del seu creador. Per la seva ment no circulava més que alguna paraula inconnexa, alguna dada aïllada, i aquesta pregunta que li acompanyaria la resta dels seus dies i que es repetia una vegada i una altra, incessantment: «*Per què verb i no silenci?*». La seva ment, si és que aquest terme és aplicable als corrents elèctrics que s'activaven en el seu cervell i als processos químics que es produïen a la resta dels seus òrgans, mancava de context o experiència, perquè mancava de passat. No hi havia pràcticament res en el seu interior, ni tan sols un llunyà rastre d'instint podria trobar-se en aquest ésser. Era una closca buida. Però també era, al capdavant, un ésser pensant, dotat per a la reflexió i amb capacitat d'aprendre, ja que a imatge i semblança de l'home havia estat creat.

Així doncs, durant les hores en què l'homuncle va romandre quiet al centre de l'estança, observant la col·lecció d'aparells i artefactes i llibres i pergamins i pots i flascons i, al centre, el cadàver de l'alquimista, la seva ment es va convertir en una màquina de registrar i connectar dades i informació

de l'entorn, mentre de fons sonava una i altra vegada la mateixa pregunta. «*No es mou, no és com jo*». «*Per què verb i no silenci?*». «*Entra llum per la finestra. Aquí està fosc*». «*Per què verb i no silenci?*». «*No recordo res*». «*Per què verb i no silenci?*». «*Hi ha trossos de carn a les taules*». «*Per què verb i no silenci?*». «*Em va portar ell aquí?*». «*Per què verb i no silenci?*». «*No es mou, era com jo?*». Aquests pensaments fluïen caòticament per la seva ment, construint sense parar noves idees, concatenant a un ritme frenètic la informació que li arribava a través dels seus precaris sentits. Aquestes noves idees eren moltes vegades errònies, ja que no habitava en el seu interior cap prejudici que guiés o servís de fonament a la seva raó, però, precisament per això, amb la mateixa facilitat i indiferència amb què eren concebudes, eren destruïdes.

I així va passar hores. Potser dies. Fins que, des de zero i sense sortir de la seva pròpia ment, va construir un context i una explicació coherent per a tot el que li envoltava. La qüestió sobre el verb continuava turmentant-li, però, ara, sabia que ell, l'alquimista i el lloc on era no eren la mateixa cosa. Va ser aleshores quan es va dirigir al mirall i va observar el seu cos. No va trigar a comprendre que el cos que hi havia dins del mirall era el seu propi cos. I, així, va entendre que el color dels seus ulls era diferent al dels del seu creador. Es va observar. S'assemblava als dibuixos que havia vist per les parets. Algunes parts del seu cos també s'assemblaven als trossos de carn que hi havia sobre les taules. Però hi havia una diferència significativa: Encara que l'homuncle no coneixia els termes per a referir-se a les diferents parts d'un cos, va poder comprovar com els torsos escampats sobre les taules tenien pits, mes el seu només comptava amb unes grans ferides circulars. Tampoc posseïa ell vagina o anus, sinó que aquests orificis havien estat cosits fins al punt en què la carn s'havia tornat a soldar i no podia separar-se de nou.

Qualsevol humà en una situació similar hauria embogit, però ell no era humà i aquella era l'única realitat que havia conegut. La seva ment s'havia forjat en aquella demència. Aquella era l'existència a la qual havia estat abocat. Mes no per això quedava lliure d'una sensació d'absolut buit. La pregunta de «*per què verb i no silenci?*» continuava repetint-se en bucle dins seu. I es va proposar buscar-ne la resposta. Va apartar els trossos de carn de les taules, els va amuntegar en un racó, i va recolzar en el munt el cadàver de l'alquimista, assegut, perquè pogués observar com la seva criatura aprenia i es

desenvolupava. Estava convençut que entre tots els llibres i pergamins d'aquella sala havia d'estar la resposta a la seva pregunta, una resposta que faria callar la veu del seu cap i que ompliria el seu buit. I així va ser com, un a un, va començar a llegir tots els textos que hi havia al laboratori de l'alquimista. No cal dir que no va comprendre pràcticament res a la primera lectura, però sí que ho va fer a la segona, molt més a la tercera, i, per a quan va començar a posar en pràctica els experiments, rituals i encanteris durant la quarta, ja havia comprès pràcticament tots els ensenyaments i entès gran part del funcionament del món natural i dels homes. És cert que no va poder posar en pràctica certs rituals i experiments per falta de components o instrumental, però eren els menys i tampoc aportaven una gran novetat respecte als que sí havia pogut executar. I també és cert que alguns passatges no podien llegir-se, ja fora per motius esotèrics, com que la tinta només es feia visible després de completar uns certs passos de rituals que l'homuncle no tenia cap interès en posar en marxa, o per motius més prosaics, com esborralls o pàgines que mancaven. Res d'això li va importar en excés, llevat, és clar, de les paraules prohibides del final del ritual "*De homunculis*", dins del "*De natura rerum*", perquè aquest ritual era el que li havia tret del silenci. En efecte, aquell fragment explicava amb detall com crear una vida nova a partir d'un cos, mes les últimes paraules no podien llegir-se fins a haver-se completat tots els passos anteriors. Quan va acabar de llegir els passos visibles del ritual, va posar la seva mirada sobre el munt de trossos de cossos. Si hagués pogut sentir llàstima, l'hauria sentit. Arrabassar una vida per a crear-ne una altra, que a més estava buida... Un primitiu rastre d'ètica li va portar a jurar que mai cometria un crim com aquest, tan terrible. Així que, si en aquestes últimes paraules estava la resposta a la seva pregunta, per a ell estava vedada.

Per aleshores, el munt de trossos de cadàvers ja feia setmanes que es descomponia. La pudor hauria fet vomitar al mateix dimoni, però l'homuncle no semblava adonar-se'n. Sí que li cridava l'atenció el fet que l'alquimista no semblava descompondre's: la seva pell es mantenia tibant com el cuir i els seus ulls buits continuaven observant-lo. No era estrany, va concloure, perquè entre els llibres i pergamins de l'alquimista havia trobat no menys de mitja dotzena de mètodes per a obtenir l'eterna joventut i la immortalitat. Probablement, si no hagués estat per ell, l'alquimista hauria viscut eternament. Però havia comès l'error de crear-lo. Quines altres veritats ocultes per a l'homuncle coneixia l'alquimista? Potser

hi havia una manera d'esbrinar-ho. Aquesta idea va començar a envair-lo i, abans de poder adonar-se'n, es va trobar tallant-li el cap. Va portar-lo a la taula de treball, va obrir el crani i va menjar el cervell per a saber el que ell sabia. Va escorxar el rostre i va cobrir la seva faç amb nova pell, per a sentir el que ell sentia. Va substituir la seva pròpia llengua per la de l'alquimista per a poder parlar les seves mateixes veritats. Es va arrancar els seus ulls blaus i va col·locar a les seves conques els negres ulls del seu creador per a veure el que ell veia. Res no va funcionar. No va saber res més, no va sentir res nou, no va pronunciar cap veritat i només va veure carn quan va tornar a mirar-se al mirall. La pregunta restava sense resposta. Ara es cobria amb una màscara, però rere d'ella seguia sense haver-hi ningú.

Va concloure que, si volia respondre la pregunta, havia de sortir a l'exterior. Pels llibres llegits sabia que fora d'aquella sala fosca hi havia un vast món. Però també sabia que, en aquest món, hi havia lleis i normes, i ell havia transgredit una de les més greus en assassinar al seu creador. Si l'atrapaven, mai no podria donar resposta a la pregunta. Així que va traçar un pla simple, però eficaç: Faria servir les tines que hi havia al laboratori com a recipients on dissoldre en àcid els cadàvers. Després, sortiria durant el dia per a conèixer la realitat del món exterior i, quan se sentís còmode, s'empararia en la nit per a transportar les tines i desfer-se'n de les restes. I així va procedir. Va introduir totes les restes de cadàvers en descomposició a les tines i les va cobrir amb els àcids que el gran Jabir ibn Hayyan detallava amb tanta claredat en el seu il·lustríssim corpus. Els efectes desitjats van començar gairebé immediatament. Tot seguit, va trossejar el cos de l'alquimista amb una serra d'arc després d'amortallar-lo amb un llençol blanc per a evitar haver de netejar més sang en acabar. Va afegir els trossos de l'alquimista a les tines i va passar altres tres dies més netejant a consciència l'estança, mentre dins de les tines desapareixia qualsevol rastre del seu creador i de les seves pobres víctimes rituals.

Quan finalment va enfilear les escales per a sortir del soterrani, el va sorprendre que al pis superior hi hagués tot tipus de remeis i utensilis disposats amb més ànim d'exposició que d'ús. A través dels vidres translúcids va veure com, cada poc temps, algunes figures es paraven davant de la porta uns segons, miraven i marxaven (excepte algun curiós que intentava, sense èxit, entrellucar alguna cosa a través del vidre). L'homuncle va intuir que aquell pis estava destinat a ser una apotecaria, i va deduir

que, al pis superior, hauria d'estar la llar de l'alquimista. Així que va pujar i va buscar entre les seves robes qualsevol cosa amb què cobrir-se abans de sortir al carrer. Va tornar a baixar les escales, es va dirigir a la porta, la va obrir, i tots els ulls es van posar en ell. No va sentir el més mínim nerviosisme. L'única cosa que hi havia al seu cap era la seva insaciable pregunta repetint-se una vegada i una altra. Un dels transeünts se li va apropar: *«Ja vas tornar? La meva sogra té el genoll com el d'un elefant. Gairebé no pot caminar. No tindries res que li pogués servir a la teva rebotiga?»*. Des d'aquell moment i després d'haver robat el seu rostre, la seva roba, la seva botiga i el seu coneixement, l'homuncle va ocupar el lloc de l'alquimista, i va continuar exercint la seva humil funció en aquella petita comunitat durant anys. Tan bé ho feia i tan ben valorat era el seu coneixement que a la seva consulta acudia tant el poble comú com gents de terres llunyanes i fins i tot homes nobles de la cort. I ell, sempre que tenia ocasió, intercanviava parers amb tots ells sobre la qüestió de l'existència, l'ésser, la mort i el no-res, perquè al seu interior l'única cosa que li continuava important era trobar una resposta per aquella maleïda pregunta. La resposta més comuna que va rebre des de les primeres vegades que va entaular aquest tipus de converses va ser: *«Tu sempre amb la teva filosofia, alquimista. No canviaràs mai!»*. I, malgrat haver adquirit més llibres, haver fet molts nous experiments i haver viatjat molt més lluny que el seu creador a la recerca de respostes, mai va obtenir-ne cap que calmés la seva torbació. Fins que va arribar aquella dona. Una dona senzilla que només buscava una nou d'opi i que li va confessar: *«Ma vida va tenir sentit mentre visqué ma filla. Ara que ja no hi es, no en té»*.

Va sentir en aquell instant una punyent revelació i les conseqüències lògiques d'aquesta van començar a succeir-se en cascada. Va comprendre que trobar la resposta a la seva pregunta implicava, necessàriament, crear una vida. Però, mancat com estava de llavor o de matriu, hauria de crear-la al laboratori. Hauria de crear una vida com la seva mateixa havia estat creada, amb tot el buit i patiment que una vida així arrossegava. Ell mateix hauria de convertir-se en l'alquimista. No obstant això, es va dir, hi havia una gran diferència: l'alquimista l'havia creat com un simple entreteniment, jugant a ser Déu. Ell ho faria per a respondre la maleïda pregunta. I, tenint la resposta, podria traslladar-la-hi a la seva creació, evitant així tot el sofriment pel qual ell sí havia passat. Encara hi havia un escull, però: el ritual per a crear un homuncle exigia la mort d'una dona innocent. Allò va aturar la seva mà durant

alguns dies, però, sabent com de prop estava la resposta a la seva eterna pregunta, no va poder evitar que sa obsessió creixés fins a ser incontrolable.

Així, va sortir a buscar una dona que complís amb el que el ritual exigia: ser capaç de gestar i tenir en el seu interior ambdues llavors de la vida. Només en els ravals de la ciutat trobaria una dona que complís aquest requisit. Els va visitar. Va buscar en els carrerons a una meuca que acabés de completar un treball i, abans que pogués endreçar-se, es va valer de la seva influència per a convèncer-la d'acompanyar-lo a casa a canvi d'una quantiosa suma pels seus serveis.

Tan bon punt van arribar, a l'homuncle va bastar-li un drap xopat en triclorometà per adormir-la. Tot seguit, la va portar al laboratori soterrani, mentre al seu cap només es repetia incessantment aquella condemnada pregunta, i la va lligar a la taula de treball. Allà va esperar que es despertés i, llavors, va seguir els passos marcats pel ritual: Li va tallar els pits, va cosir la seva vagina i el seu anus i la va dessagnar a través d'unes petites incisions en el coll. Entre esgarrifosos crits i sanglots, va veure com s'apagava la vida d'aquells ulls tan blaus com alguna vegada havien estat els seus. Després, va continuar amb el ritual. Va asseure's al seu costat i va fer servir un fi conducte de plata per transfondre-li la seva pròpia sang. Al tercer dia, les últimes paraules del ritual, ocultes fins aleshores, van aparèixer amb claredat al pergamí: *«Ordeni-se-li a la nova creació que parli perquè aquesta s'alci i doni principi a un nou cicle d'angoixa i buit per tota l'eternitat»*.

L'alquimista dubtà. Va poder trencar el cicle. Va poder no donar l'ordre. Però, impel·lit per la ja molt remota possibilitat d'obtenir resposta per a la seva pregunta, ho va fer. *«Parla»*.

L'homuncle va saltar de la taula de treball tot just un instant després d'obrir els ulls. Ho va fer pel costat oposat al de l'alquimista, així que només va poder veure l'esquena ferida i soferta de l'ésser que acabava de crear. La seva respiració era maldestra i agitada. Movia el cap a poc a poc, com observant els quadres, papers i diagrames penjats per les parets. Van passar uns segons que van pesar sobre l'alquimista com tota una eternitat. Quan per fi es va girar, va clavar els seus ulls blaus als negres ulls del seu creador i va pronunciar amb parsimònia: *«Per què verb i no silenci?»*.